

Esialgne tõlge

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

8. juuni 2017(*)

Eelotsusetootlus – ELTL artikkel 56 – Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artikkel 36 – Maksuõigusnormid – Tulumaks – Maksuvabastus, mida kohaldatakse üksnes selliste pankade makstud intressi suhtes, mis vastavad teatud seadusest tulenevatele tingimustele – Kaudne diskrimineerimine – Belgias asuvad pangad ja teises liikmesriigis asuvad pangad

Kohtuasjas C-580/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Brugge (Lääne-Flandria esimese astme kohtu Brugge'i osakond, Belgia) 28. oktoobri 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetootlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 9. novembril 2015, menetluses

Maria Eugenia Van der Weegen,

Miguel Juan Van der Weegen,

Anna Pot,

kes on surnud Johannes Van der Weegen'i õigusjärglased,

Anna Pot,

versus

Belgia riik,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president J. L. da Cruz Vilaça, Euroopa Kohtu president K. Lenaerts viienda koja kohtuniku ülesannetes, kohtunikud M. Berger (ettekandja), A. Borg Barthet ja F. Biltgen,

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 15. septembri 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- M. E. Van der Weegen, M. J. Van der Weegen ja A. Pot, esindajad: *advocaat* C. Hendrickx ja *advocaat* M. Vandendijk,
- Belgia valitsus, esindajad: J.-C. Halleux ja M. Jacobs, keda abistas ekspert S. D. D'Aiola,
- Euroopa Komisjon, esindaja: W. Roels,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada asi ilma kohtujuristi

ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab ELTL artiklite 56 ja 63 ning 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3; ELT eriväljaanne 11/52, lk 3, edaspidi „EMP leping“) artiklite 36 ja 40 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud Maria Eugenia Van der Weegen'i, Miguel Juan Van der Weegen'i ja Anna Pot'i, kes on Johannes Van der Weegen'i õigusjärglased, ja Anna Pot'i ning Belgia riigi (Belgische Staat) vahelises kohtuvaidluses teises liikmesriigis kui Belgia Kuningriigis asuvalt säästuhoiuselt saadud tulu suhtes maksuvabastuse kohaldamata jätmise üle.

Belgia õigus

3 1992. aasta tulumaksuseaduse (Wetboek van de inkomstenbelastingen, edaspidi „WIB 1992“) 2010. maksustamisaasta (2009. aasta tulu) suhtes kohaldatava redaktsiooni artiklis 21 oli ette nähtud:

„Kapitalitulu ja vallasvaratulu ei hõlma:

[...]

5. niisuguse tulu esimest astet suuruses kuni 1730 [eurot] (põhisumma 1250 [eurot]) aastas, mis on saadud Belgias asuvasse krediidasutusse, mida reguleerib 22. märtsi 1993. aasta seadus krediidasutuste staatuse ja järelevalve kohta, paigutatud sellistelt säästuhoiustelt, mille puhul ei ole lepingus kindlaks määratud hoiuse tähtaega ega etteteatamistähtaega raha väljavõtmiseks, kusjuures:

– need hoiused peavad veel vastama ka kriteeriumidele, mille on kehtestanud kuningas pangandus-, rahandus- ja kindlustuskomisjoni [...] arvamuse põhjal ja mis puudutavad vääringut, milles hoiused on väljendatud, raha väljavõtmise ja otsekorralduse tingimusi ja viise ning hoiuste tasustamise struktuuri, määra ja arvutusmeetodit;

[...]“

4 Euroopa Kohus otsustas 6. juuni 2013. aasta otsuses komisjon vs. Belgia (C-383/10, EU:C:2013:364), et see säte on vastuolus ELTL artikliga 56 ja EMP lepingu artikliga 36.

5 25. aprilli 2014. aasta seaduse, millega kehtestatakse erinevaid sätteid (*Moniteur belge*, 7.5.2014, lk 36946, edaspidi „25. aprilli 2014. aasta seadus“), artikliga 170 muudeti WIB 1992 artikli 21 punkti 5 järgmiselt:

„Kapitalitulu ja vallasvaratulu ei hõlma:

[...]

5. niisuguse tulu esimest astet suuruses kuni 1250 eurot (indekseerimata summa) aastas, mis on saadud artikli 56 § 2 punktides 2 ja 2a nimetatud krediidasutustesse paigutatud sellistelt säästuhoiustelt, mille puhul ei ole lepingus kindlaks määratud hoiuse tähtaega ega etteteatamistähtaega raha väljavõtmiseks, kusjuures

– need hoiused peavad veel vastama ka kriteeriumidele, mille on kehtestanud kuningas

Belgia riikliku panga ning finantsteenuste ja turgude ameti arvamuse põhjal vastavas valdkonnas ja mis puudutavad vääringut, milles hoiused on väljendatud, raha väljavõtmise ja otsekorralduse tingimusi ja viise ning hoiuste tasustamise struktuuri, määra ja arvutusmeetodit, või – hoiuste puhul, mis on paigutatud mõnesse teise Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis asuvasse krediidasutusse – peavad need hoiused vastama selle teise liikmesriigi pädevate asutuste poolt kehtestatud analoogilistele tingimustele.

[...]

6 WIB 1992 artikli 21 punkti 5 muudatuse seletuskirjas on märgitud:

„Analoogiliste tingimuste nõue tähendab kõigepealt seda, et säästuhoiuste suhtes peavad kehtima samad tingimused, mis on põhitingimustena sätestatud ka WIB 1992 artikli 21 punktis 5; ja ühtlasi ka seda, et need vastavad kriteeriumidele, mille on kehtestanud asjaomase liikmesriigi ametiasutused ja mis puudutavad vääringut, milles hoiused on väljendatud, raha väljavõtmise ja otsekorralduse tingimusi ja viise ning hoiuste tasustamise struktuuri, määra ja arvutusmeetodit. Nimetatud kriteeriumid peavad olema sarnased Belgias kehtivatele kriteeriumidele. See tähendab, et need ei pea olema küll identsed, kuid nende ulatus peab olema võrreldav. [...]

7 27. augusti 1993. aasta kuninglikus määruses WIB 1992 rakendamise kohta (*Moniteur belge*, 13.9.1993, lk 20096), mida on muudetud 7. detsembri 2008. aasta kuningliku määrusega (*Moniteur belge*, 22.12.2008, lk 67513) (edaspidi „KB/WIB 92“), on ette nähtud kriteeriumid, millele WIB 1992 artikli 21 punktis 5 nimetatud säästuhoiused peavad veel vastama, et nende suhtes oleks nimetatud artikkel kohaldatav.

8 KB/WIB 92 artiklis 2 on sätestatud:

„Selleks, et nende suhtes saaks kohaldada [WIB 1992] artikli 21 punkti 5, peavad selles artiklis nimetatud säästuhoiused vastama järgmistele kriteeriumidele:

1. Säästuhoiused peavad olema väljendatud eurodes.
2. Nendelt säästuhoiustelt saab raha välja võtta otse või arvelduskonto kaudu ainult järgmiste tehingute tarvis:
 - a) sularahas tagastamine;
 - b) muu kui püsimaksekorralduse alusel tehtud ülekanne säästuhoiuse omaniku nimel avatud kontole;
 - c) ülekanne samas krediidasutuses säästuhoiuse omaniku abikaasa või kuni teise astme sugulase nimel avatud säästuhoiusele;

[...]

3. raha väljavõtmise tingimused peavad depoopangale ette nägema võimaluse kehtestada ülekannetele viie kalendripäeva pikkune etteteatamistähtaeg, kui need ületavad 1250 [eurot], samuti võib ette näha ülempiiri 2500 [eurot] poole kalendrikuu kohta;

4. a) säästuhoiuselt saadud tulu peab sisaldama ja võib sisaldada üksnes järgmist:
 - baasintress ja

– lisatasu lojaalsuse eest;

b) baasintress ja lisatasu lojaalsuse eest arvutatakse ühe aasta kohta väljendatud määra alusel.

Hoiuste baasintressi arvestatakse hiljemalt alates päevast, mis järgneb sissemaks tegevise päevale, ning intressi maksmine lõpetatakse alates päevast, mil raha välja võetakse.

Samal päeval raha sissemaksmise ja väljavõtmise korral tasaarvestatakse nendelt summadelt arvestatav baasintress ja lojaalsuse eest ette nähtud lisatasu.

Omandatud baasintressi makstakse hoiusele üks kord kalendriaastas, mis tähendab, et erandina lõikest 2 toodab see baasintressi alates kalendriaasta 1. jaanuarist.

Säästuhoiuse omanikule ei maksta laenuintressi.

Lisatasu lojaalsuse eest makstakse sellistelt hoiustelt, mis on seisnud samal arvelduskontol vähemalt 12 järjestikust kuud.

Kui säästuhoiuselt tehakse ülekanne mõnele teisele sama kontoomaniku nimel samas krediidasutuses avatud säästuhoiusele ja see ei toimu püsimaksekorralduse abil, arvestatakse lisatasu lojaalsuse eest esimese säästuhoiuse puhul sama ajavahemiku eest, kui ülekantav summa on vähemalt 500 [eurot] ja kontoomanik ei ole sama kalendriaasta jooksul veel teinud samalt säästuhoiuselt kolme sama tüüpi ülekannet. [...]

c) baasintressi määr, mida krediidasutus maksab paigutatud säästuhoiuse eest, ei tohi ületada kõrgemat kahest järgmisest määrast:

– 3 protsenti;

– Euroopa Keskpanga põhilise refinantseerimisoperatsioonide intressimäär, mida kohaldata selle kuu 10. kuupäeval, mis eelneb käimasolevale kalendripoolaastale.

Baasintressi tõstmine kehtib vähemalt kolmekuulise ajavahemiku jooksul, välja arvatud juhul, kui Euroopa Keskpanga põhilise refinantseerimisoperatsioonide intressimäära vähendatakse.

Ilma et see piiraks allpool toodud punkti e kohaldamist, ei tohi pakutav lisatasu lojaalsuse eest:

– ületada 50 protsenti esimeses lõigus nimetatud baasintressi maksimummäärast. Kui see protsent ei ole esitatud kümnendikkoha täpsusega, ümardatakse lojaalsuslisatasu maksimaalne määr madalama kümnendikkohani;

– olla madalam 25 protsendist pakutavast baasintressi määrast. Kui see protsent ei ole esitatud kümnendikkoha täpsusega, ümardatakse lojaalsuslisatasu madalaim määr madalama kümnendikkohani.

d) konkreetsel ajahetkel kohaldatakse säästuhoiuse suhtes ainult ühte baasintressi määra;

e) lisatasu lojaalsuse eest, mis arvutatakse konkreetsel ajahetkel, on sama suur nii uute sissemaksete puhul kui ka hoiuste puhul, mille suhtes hakkab kulgema uus lojaalsusperiood. Ilma et see piiraks punkti 4 alapunkti b seitsmenda lõigu kohaldamist, kohaldatakse sissemaks tegevise ajal või uue lojaalsusperioodi alguses kehtinud lisatasu lojaalsuse eest kogu lojaalsusperioodi jooksul;

5° depoopank kontrollib arvele baasintressi ja lojaalsuslisatasu maksmisel iga kord seda, kas

WIB 1992 artikli 21 punktis 5 ette nähtud piir on saavutatud, võttes seejuures arvesse kõiki maksustamisperioodil makstud summasid.“

9 Administratsioon avaldas selle kohta 12. juuni 2014. aasta ringkirja AAFisc nr 22/2014 (n° Ci.RH.231/633.479), mille punktis 2 „Kriteeriumid, millele peavad vastama välismaised säästuhoiused maksuvabastuse kohaldamiseks“ on ette nähtud:

„4. WIB 1992 [...] artikli 21 punkti 5 kohaselt peavad välismaised säästuhoiused vastama kriteeriumidele, mille on kindlaks määranud seadusandja (või maksuseaduse täitmiseks pädev täitevvõimu organ) ning mille kohta on enda eelneva arvamuse esitanud Belgia riikliku panga ning finantsteenuste ja ?turgude ametiga analoogilised asutused.

5. Ühtlasi peavad need kriteeriumid vastama KB/WIB 92 artiklis 2 toodud kriteeriumidele seoses:

- vääringuga, milles hoiused on väljendatud;
- raha väljavõtmise ja otsekorralduse tingimuste ja viisidega;
- hoiuste tasustamise struktuuri, määra ja arvutusmeetodiga.

Nende kriteeriumide üksikasjad tulenevad KB/WIB 92 artiklist 2 [...].“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

10 Johannes Van der Weegenile ja Anna Pot'ile kuulusid maksustamisaastatel 2010–2013 viis säästuhoiust krediidasutustes, mis asusid ühes teises liikmesriigis kui Belgia Kuningriik. Nad taotlesid 25. aprilli 2014. aasta seadusega muudetud WIB 1992 artikli 21 punktis 5 ette nähtud maksuvabastuse kohaldamist.

11 Kuna ükski nendest krediidasutustest ei saanud kinnitada, et nende säästuhoiused vastavad Belgias säästuhoiuste suhtes õigusnormidest tulenevate tingimustega analoogilistele tingimustele, eelkõige seoses baasintressi ja lojaalsuse eest ette nähtud lisatasuga, keeldus Belgia maksuhaldur selle maksuvabastuse kohaldamisest nendelt säästuhoiustelt saadud tulu suhtes.

12 Johannes Van der Weegen ja Anna Pot vaidlustasid selle otsuse eelotsusetaotluse esitanud kohtus, mis tõstatab küsimuse 25. aprilli 2014. aasta seadusega muudetud WIB 1992 artikli 21 punkti 5 kooskõla kohta liidu õigusega.

13 Neil asjaoludel otsustas rechtbank van eerste aanleg West-Vlaanderen, afdeling Brugge (Lääne-Flandria esimese astme kohtu Brugge'i osakond, Belgia) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas WIB 1992 (muudetud 25. aprilli 2014. aasta seaduse artikliga 170) artikli 21 punkt 5 on vastuolus ETL artiklitega 56 ja 63 ning EMP lepingu artiklitega 36 ja 40, kuna vaidlusalune säte, kuigi ta kehtib vahet tegemata nii oma- kui välismaiste teenusepakkujate suhtes, nõuab, et oleksid täidetud tingimused, mis oleksid analoogilised kuninglikus määruses WIB 1992 rakendamise kohta artiklis 2 sätestatud tingimustega, mis on *de facto* eriomased Belgia turule ning kujutavad endast seetõttu välismaiste teenusepakkujate jaoks tõsist takistust oma teenuste pakkumisel Belgias?“

14 Euroopa Kohtule esitatud toimikus sisalduvatest materjalidest nähtub, et Johannes Van der Weegen suri 20. jaanuaril 2016. Tema õigusjärglased on M. E. Van der Weegen, Miguel Juan Van der Weegen ja Anna Pot.

Eelotsuse küsimus

Sissejuhatavad märkused

15 Tuleb meenutada, et 6. juuni 2013. aasta kohtuotsuses komisjon vs. Belgia (C-383/10, EU:C:2013:364) tuvastas Euroopa Kohus, et kuna Belgia Kuningriik kehtestas ja jättis jõusse süsteemi, mille kohaselt maksustatakse mitteresidendist pankade makstud intressi diskrimineerivalt, sest maksuvabastust kohaldatakse ainult residendist pankade makstud intressile, siis on Belgia Kuningriik rikkunud ELTL artiklist 56 ja EMP lepingu artiklist 36 tulenevaid kohustusi.

16 Pärast seda kohtuotsust muudeti nimetatud süsteemi selliselt, et maksuvabastust kohaldatakse nüüd ka mitteresidendist pankade makstud intressile.

17 Vastavalt 25. aprilli 2014. aasta seadusega muudetud seadusele WIB 1992 peab säästuhoius selleks, et hoiustajate suhtes saaks nimetatud maksuvabastust kohaldada, vastama teatavatele seaduses kindlaks määratud kriteeriumidele, nimelt peab hoius olema väljendatud eurodes, kehtestatud peavad olema teatavad piirangud raha väljavõtmisele ja otsekorralduse teostamisele, samuti peab hoiuse tasustamise arvutusmeetod sisaldama baasintressi ja lisatasu lojaalsuse eest.

18 WIB 1992 näeb ette, et teistes Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriikides asuvatesse krediidasutustesse paigutatud hoiused peavad vastama selle teise liikmesriigi pädevate ametiasutuste poolt kindlaks määratud analoogilistekriteeriumidele.

19 25. aprilli 2014. aasta seaduse seletuskirja järgi tähendab „[a]naloogiliste tingimuste nõue [...] seda, et säästuhoiuste suhtes peavad kehtima samad tingimused, mis on põhitingimustena sätestatud ka WIB 1992 artikli 21 punktis 5“.

20 Euroopa Kohtus toimunud istungil täpsustas Belgia valitsus, et sellest tekstist tuleb aru saada nii, et tingimused, mis peavad kehtima teises liikmesriigis kui Belgias asuvate pankade säästuhoiustele, ei pea olema identsed nendega, millele peavad vastama Belgias asuvate pankade säästuhoiused, piisab sellest, kui tegemist on analoogiliste tingimustega.

21 Tuleb aga nentida, et sõltumata sellest küsimusest ei ole vaidlust selle üle, et nii Belgias asuvas pangas olev säästuhoius kui ka välismaal asuvas pangas olev säästuhoius peab asjaomase maksuvabastuse kohaldamiseks vastama igal juhul kahele tingimusele.

22 Esiteks peavad selle säästukonto suhtes kehtima teatavad piirangud seoses sellelt kontolt raha väljavõtmise ja otsekorralduste teostamise viisi ja tingimustega, ja teiseks peab selle konto tasustamine sisaldama samal ajal nii baasintressi kui ka lisatasu lojaalsuse eest.

23 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusele tuleb vastata just neist tuvastustest lähtudes.

Eelotsuse küsimuse analüüs

24 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikleid 56 ja 63 ning EMP lepingu artikleid 36 ja 40 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus selline siseriiklik maksuvabastuse süsteem nagu see on ette nähtud 25. aprilli 2014. aasta

seadusega muudetud WIB 1992 artikli 21 punktis 5 ja mida kohaldatakse küll vahet tegemata nii Belgias kui mõnes teises EMP liikmesriigis asuvate pangateenuste osutajate juurde paigutatud säästuhoiustelt saadud tulule, kuid mis on ette nähtud sellistesse pankadesse paigutatud säästuhoiustelt saadud tulu jaoks, mis täidavad tingimused, mis on *de facto* eriomased üksnes selle liikmesriigi turule.

25 Sellele küsimusele vastamiseks tuleb kõigepealt nentida, et kuigi need siseriiklikud õigusnormid võivad kuuluda eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt viidatud kahe põhivabaduse kohaldamisalasse, on nende õigusnormide võimalik piirav mõju kapitali vabale liikumisele siiski üksnes teenuste osutamise vabadusele kehtestatud võimalike piirangute vältimatu tagajärg. Kui aga siseriiklik meede mõjutab samal ajal mitut põhivabadust, analüüsib Euroopa Kohus kõnealust meedet põhimõtteliselt üksnes seoses ühega neist vabadustest, kui nähtub, et konkreetse juhtumi asjaolusid arvesse võttes on teised vabadused esimese suhtes täiesti teisejärgulise tähendusega ja neid on võimalik käsitleda koos (vt analoogia alusel kohtuotsused, 8.9.2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional ja Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, punkt 47; 11.3.2010, Attanasio Group, C-384/08, EU:C:2010:133, punkt 40; ning kohtumäärus, 28.9.2016, Durante, C-438/15, ei avaldata, EU:C:2016:728, punkt 14).

26 Eeltoodust nähtub, et asjaomaste maksuvabastuse süsteemi tuleb analüüsida ainult lähtuvalt ELTL artiklist 56 ja EMP lepingu artiklist 36.

27 Ühtlasi tuleb märkida, et pangateenused kujutavad endast teenuseid ELTL artikli 57 tähenduses. ELTL artikliga 56 on aga vastuolus mis tahes siseriiklike õigusnormide kohaldamine, mis ilma objektiivse põhjendusega piiravad teenuseosutaja võimalust teenuste osutamise vabadust tegelikult kasutada (vt selle kohta kohtuotsus, 14.1.2016, komisjon vs. Kreeka, C-66/15, ei avaldata, EU:C:2016:5, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika).

28 Käesoleval juhul kehtestatakse põhikohtuasjas vaidlusaluste õigusnormidega selline maksustamiskord, mida kohaldatakse vahet tegemata nii Belgias asuvate pankade säästuhoiustelt makstud tulule kui ka teises liikmesriigis asuvate pankade hoiustelt makstud tulule.

29 Aga ka sellised siseriiklikud õigusnormid, mida kohaldatakse vahet tegemata kõikidele teenustele olenemata teenuse osutaja asukohast, võivad kujutada endast teenuste osutamise vabaduse piirangut, kui nendega antakse soodustus ainult selliste teenuste kasutajatele, mille puhul on täidetud sellele riigisisesele turule omased tingimused ja välistatakse selle soodustuse saajate hulgast selliste teenuste kasutajad, mis on küll sisuliselt sarnased, kuid mille puhul ei ole täidetud nendes õigusnormides ette nähtud eritingimused. Nimelt mõjutavad need õigusnormid teenuste kasutajate olukorda kui sellist ja võivad seega pärssida nende soovi teatud teenuste osutajate teenuseid kasutada, kui viimaste pakutavate teenuste puhul ei ole täidetud nendes õigusnormides ette nähtud tingimused, millest sõltub seega juurdepääs turule (vt selle kohta kohtuotsused, 10.5.1995, Alpine Investments, C-384/93, EU:C:1995:126, punktid 26–28 ja 35–38, ning 10.11.2011, komisjon vs. Portugal, C-212/09, EU:C:2011:717, punkt 65 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 Seega tuleb kõigepealt kontrollida, kas niisugused liikmesriigi õigusnormid nagu põhikohtuasjas, mida kohaldatakse küll vahet tegemata, piiravad teenuste osutamise vabadust.

31 Selle kohta tuleb märkida, et nagu on täpsustatud ringkirjas Circ. AAFisc nr 22/2014, peavad hoiused vastama KB/WIB 92 artiklis 2 kindlaks määratud kriteeriumidele, mille kohaselt peab sellistelt hoiustelt raha väljavõtmine olema piiratud, et eristada neid hoiuseid arvelduskontost, ning et sellistelt säästuhoiustelt saadud tulu peab sisaldama ja võib sisaldada üksnes baasintressi ja lisatasu lojaalsuse eest.

32 Euroopa Kohtus toimunud istungil huvitatud isikute esitatud täpsustustest nähtub ka, et üheski teises EMP liikmesriigis peale Belgia Kuningriigi ei ole sellist säästuhoiuste süsteemi, mis vastaks KB/WIB 92 artiklis 2 nõutud tingimustele, eelkõige mis puudutab sellise hoiuse tasustamist. Selline tasustamise viis näib olevat Belgia pangandusturu eripära.

33 Seega võivad vaidlusalused siseriiklikud õigusnormid, ehkki neid kohaldatakse vahet tegemata nii Belgias asuvates krediidasutustes avatud säästukontodelt saadava tulu kui ta teistes EMP lepingu liikmesriikides asuvates krediidasutustes avatud säästukontodelt saadava tulu suhtes, tegelikkuses esiteks vähendada Belgia residentide soovi kasutada teistes liikmesriikides asuvate pankade teenuseid ning avada või säilitada säästukontosid väljaspool Belgiat asuvates pankades, kuna viimaste poolt makstud intressile ei kohaldata kõnealust maksuvabastust muu hulgas juhul, kui nendelt säästuhoiustelt saadud tulu ei koosne baasintressist ja lisatasust lojaalsuse eest.

34 Teiseks võivad need õigusnormid vähendada säästukonto omaniku, kelle hoius on maksuvabastuse saamise tingimustele vastavas Belgia pangas, soovi kanda enda hoius üle panka, mis asub teises liikmesriigis ja mis ei paku neid tingimusi täitvat kontot.

35 Järelikult võib selliste õigusnormide puhul olla tegemist teenuste osutamise vabaduse piiramisega, mis on ELTL artikli 56 esimese lõigu kohaselt põhimõtteliselt keelatud, kuivõrd sellega seatakse tingimused Belgia pangandusturule sisenemiseks teistes liikmesriikides asuvatele teenuste osutajatele; seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus, arvestades eelkõige käesoleva kohtuotsuse punktis 29 toodut.

36 Teiseks tuleb kontrollida, kas selline rikkumine võib olla põhjendatud Belgia valitsuse nimetatud põhjustel.

37 Tuleb meenutada, et siseriiklikud meetmed, mis võivad takistada aluslepinguga tagatud põhivabaduste teostamist või muuta selle vähem atraktiivseks, võivad siiski olla lubatud tingimusel, et need järgivad üldise huvi eesmärki, on selle saavutamiseks sobivad ega lähe kaugemale kui taotletava eesmärgi saavutamiseks vajalik (vt eelkõige kohtuotsus, 6.6.2013, komisjon vs. Belgia, C-383/10, EU:C:2013:364, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).

38 Belgia valitsus väidab, et asjaomased õigusnormid aitavad kaitsta tarbijaid. Ta täpsustab, et selle eesmärgi saavutamiseks on vajalik, et Belgia residentidel on pikaajaline, kaitstud, stabiilne, piisav ja riskivaba säästuhoius suurte ja ettenähtamatute kulude katmiseks.

39 Selle kohta on Euroopa Kohus otsustanud, et tarbijakaitse kuulub nende ülekaalukate üldiste huvide hulka, millega saab põhjendada teenuste osutamise vabaduse piiramist (vt eelkõige kohtuotsus, 23.1.2014, komisjon vs. Belgia, C-296/12, EU:C:2014:24, punkt 47).

40 Järelikult peab eelotsusetaotluse esitanud kohus esiteks kontrollima, kas vaidlusalused õigusnormid on kooskõlas sellise ülekaaluka üldise huviga.

41 Teiseks peab ta veenduma, et asjaomane maksustamissüsteem ei läheks ka juhul, kui sellega tõepoolest järgitakse sellist eesmärki, kaugemale sellest, mis on vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, ja et järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet.

42 Nimelt ka eeldusel, et asjaomane süsteem on kooskõlas üldisest huvist tulenevate põhjustega, jättes *de facto* maksuvabastuse siseturul pakutavatelt säästukontodelt saadava kogu tulu, välja arvatud Belgias asuvate pankade kontodelt saadav tulu, võib see süsteem välistada ka krediidasutustes – eelkõige teistes kui Belgia krediidasutustes – avatud niisugused

säästukontod, millega oleks võimalik saavutada sama eesmärki, mida on järgitud selle süsteemiga, nimelt tarbijate kaitset. Eelkõige ei võimalda ükski Euroopa Kohtus esitatud argument asuda seisukohale, et KB/WIB 92 artiklis 2 hoiuste tasustamise osas ette nähtud tingimuste kohaldamine oleks vajalik selle eesmärgi saavutamiseks.

43 Järelikult ei saa tarbijakaitsega põhjendada teenuste osutamise vabaduse sellist rikkumist.

44 Mis puudutab EMP lepingu artiklit 36, siis tuleb märkida, et see säte on analoogiline ELTL artiklis 56 toodud sättega, mistõttu kehtivad viimati nimetatud sätte kohta käesoleva kohtuotsuse punktides 27–43 toodud kaalutlused ka nimetatud artikli 36 kohta.

45 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et ELTL artiklit 56 ja EMP lepingu artiklit 36 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid nagu põhikohtuasjas, milles on ette nähtud siseriiklik maksuvabastuse süsteem – mida kohaldatakse küll vahet tegemata nii Belgias kui mõnes teises EMP liikmesriigis asuvate pangateenuste osutajate juurde paigutatud säästuhoiustelt saadud tulule – kui sellega seatakse teistes liikmesriikides asuvatele teenuse osutajatele tingimusi Belgia pangandusturul tegutsemiseks, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Kohtukulud

46 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamiseiga seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohtu (viies koda) otsustab:

ELTL artiklit 56 ja 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu artiklit 36 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid nagu põhikohtuasjas, milles on ette nähtud siseriiklik maksuvabastuse süsteem – mida kohaldatakse küll vahet tegemata nii Belgias kui mõnes teises EMP liikmesriigis asuvate pangateenuste osutajate juurde paigutatud säästuhoiustelt saadud tulule – kui sellega seatakse teistes liikmesriikides asuvatele teenuse osutajatele tingimusi Belgia pangandusturul tegutsemiseks, mida peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: hollandi keel